

det tog jag igen sen

LIVET BLIR aldrig som man har tänkt sig, det kan bli bättre!

Den 28:e september 1968 visade jag mig själv för världen för första gången. Det blev en chock för alla. Jag var ett efterlängtat barn. Min mamma älskar barn och det bästa hon visste när hon var tonåring var att få sitta barnvakt. Hon längtade hela sitt liv efter den dagen hon själv skulle bli mamma. Dagen kom, men det var inte någon ljus dag. Direkt när jag föddes lindade en sköterska in mig i en filt och bar mig till en annan del av sjukhuset. Efter en stund kom en läkare och förklarade för mina föräldrar att de fått en dotter som helt och hållet saknade armar och att hennes vänstra ben var ungefär hälften så långt som det högra normala benet.

INGEN VET orsaken till mitt handikapp och de första dagarna var kritiska för man visste inte om jag även hade inre skador. Mina föräldrar blev rekommenderade att lämna mig på en institution, de behövde inte ens se mig. Men mina föräldrar ville visst ta hand om mig, uppfostra mig och älska mig. Och man kan nog knappast ha fått en bättre barndom än den jag fick.

ATT VARA annorlunda upplevs oftast som något negativt. Men för mig har det inte varit så. Jag har egentligen inte själv upplevt mig som så speciellt annorlunda, tvärtom så tycker jag det många gånger är en fördel. Man får ju göra vad andra inte får många gånger. I skolan till exempel var jag den enda i klassen som fick

I gymnastik fick jag bara en 2:a för jag kunde inte stå på händerna. 1986 tog jag 2 guld och slog två världsrekord i 25 och 50 meter fjärilsim.

FAKTA: Lena Maria Klingvall

FÖDD 1968 i Habo.

DELTOG SOM 18-ÅRING i sitt första SM i simning och blev uttagen till svenska handikapplandslaget. På VM samma år blev hon dubbel guldmedaljör och slog dubbla världsrekord. Hon deltog i OS i Seoul 1988.

STUDERADE SENARE vid musikhögskolan i Stockholm och har efter examen turnerat över hela världen. I Japan, Sydkorea, Taiwan, Singapore och Thailand har hon genomfört cirka 60 turnéer och gjort cirka 50 skivor och filmer.

HAR SKRIVIT om sitt liv i boken "Fot-Noter" (1996), utgiven på 14 olika språk. Hennes bok 'Happy Days', är enbart utgiven i Asien.

KONSTNÄR i Mun- och Fotmålarna.

använda lärarens visselpipa när vi spelade handboll och basket, på friluftsdagarna fick jag bulle och saft istället för att springa runt i skogen.

NU VAR jag ingen stjärna i skolan. Men det kan man ju ta igen senare i livet. I gymnastik fick jag bara en 2:a för jag kunde inte stå på händerna. 1986 tog jag 2 guld och slog två världsrekord i 25 och 50 meter fjärilsim på Världsmästerskapen. Geografi var svårt. Om någon skulle fråga vad mitt handikapp egentligen är så är det att komma ihåg namn. Men nu har jag i över 20 år rest till en mängd olika små platser i vårt avlånga land och besökt ett oräkneligt antal länder. Bara i Japan t ex har jag haft ca 50 turnéer. Så geografi kan jag nu. I engelska fick jag ytterligare en 2:a. Men efter alla mina resor och vissa utlandsstudier behärskar jag nu även det och lite japanska också!

DET FINNS ingen som kan allt eller har allt, men att få leva ett liv som gör skillnad är för mig ett mål. I många delar av världen skulle ett barn med mitt handikapp inte få visa sig om de överhuvudtaget får leva. Jag tror att världens framtid vilar i samhällets förmåga att låta alla sorters människor få en synlig, naturlig plats - handikappad eller inte, rik eller fattig, ful eller snygg. Varenda människa är

unik och värdefull och tillsammans kan vi skapa en värld som är färgstark och rik. För mig är livet en gåva och utan mitt handikapp tror jag inte att jag hade fått ett så innehållsrikt liv. Jag har känt mig så oerhört älskad av mina föräldrar, av människorna i den miljö jag växte upp i och framför allt av Gud i min kristna tro, och det har format mig till den jag är. Men jag har haft en enorm tur! Jag är född i ett land där man får leva mitt i samhället med ett funktionshinder. Jag har haft fantastiska föräldrar och jag är född i precis rätt tid. Jag fick skörda vad många handikappade före mig hade kämpat och jobbat för i form av lika rättigheter och skyldigheter. Jag är också född före fosterdiagnostikens utveckling vilket gjorde att jag inte blev aborterad.

Vem kan bestämma över någon annans rätt att leva? För mig är det självklart att alla människor har rätt att leva. Men till min stora sorg sker alldeles för många aborter i vårt land i dag och hade jag fötts nu hade nog mina föräldrar blivit rekommenderade att abortera mig. För ett liv utan armar är väl inte ett liv ... eller?

Lena Maria Klingvall

Fotnot: Texten är ett av 41 bidrag i den nyttigvina antologin "Inte en främling" (Norstedts förlag). Inkomsterna från försäljningen går till Teskedordens arbete för ökad tolerans och respekt mellan människor.

SD:s konstsyn förskräcker

DET ÄR fullt möjligt att leva ett liv utan konst. Allt vi behöver göra är att stänga dörren till själens innersta rum och förbli likgiltiga inför livets skörhet. Däremot är jag inte alls övertygad om att vi som människor kommer att känna oss levande då, snarare kommer något sakta dö, nämligen meningen med livet.

STÄLL ETT föremål i ett rum med människor. Det är inte alls säkert att alla lägger märke till det. Men vissa kommer att stanna upp och betrakta länge, andra bara en kortare stund. Ber du däremot människorna i rummet om en åsikt så kommer du att få en, i alla fall från den som tillåter sig känna något.

Hur kan annars en stubbe i Rådhusparken eller en tant med en handväska skapa sådana starka åsikter? Om det inte var för att allt skapat på något sätt får oss att känna och reagera. Detta är underbart och ger hopp, att alla inte är stöpta i samma form eller hjärntvättade i någon diktaturstat.

I VECKAN kunde vi läsa att Sverigedemokraterna i regionstyrelsen nu inte vill satsa på konst, i alla fall inte till det offentliga rum dit sjuka och trasiga människor söker sig för att bli lite mera hela, på länets olika sjukhus. Precis som om människan enbart bestod av en kropp, utan en levande själ.

Offentlig konst tillhör ett demokratiskt samhälle, där konsten ska vara tillgänglig för alla. Ett sjukhus är en sådan plats, för sjukdom tar inte hänsyn till ekonomi eller status.

Sjukhus vårdar hela människan. En till synes vanlig korridor, hall eller väntrum är platser där den sjuka upplever sitt livs kanske mest avgörande stunder. Ögonblicket innan eller efter att läkaren gav det där glädjande eller fruktansvärda beskedet.

Att då kunna fästa sin blick på något som inte är en vit och kal sjukhusvägg, utan på ett speciellt föremål som någon med omsorg placerat just i rummet du sitter, kan göra stunden något lättare att orka med.

Att alla inte riktigt förstår konstens betydelse på en vårdinrättning kan jag ta, men att en beslutsfattare som inte kan se till hela människans behov gör mig rädd.

SEDAN UPPSKATTAR inte alla all konst, och så måste det få vara. Offentlig konst är därför något svårt, men oerhört viktigt. Den skapar mening genom att någon annan har tänkt till, för att jag ska bli berörd.

ATT ALLA inte riktigt förstår konstens betydelse på en vårdinrättning kan jag ta, men att en beslutsfattare som inte kan se till hela människans behov gör mig rädd. Ett tomt och ångestladdat väntrum är i behov av något som talar till patienten, som ger förnimmelse av liv, i det svåra.

SJUKHUSMILJÖN ÄR den känsligaste. På barnavdelningar märks detta tydligast, omgivningen är skapad för att lindra både stress och smärta. Behovet av detta minskar inte hos vuxna, kanske stiger det egentligen? I dag ökar den psykiska ohälsan mer och mer. Då är det farligt att satsa mindre på det som rör livets mening.

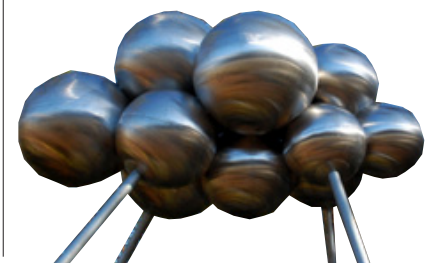
DÄRFÖR ÄR det oroväckande då vi börjar ta för lätt på offentlig konst. Risken är att vi förminskar livet. Inte vem som helst kan skapa ett landmärke av en stubbe eller sätta upp vilken tavla som helst i livets väntrum. Det måste både få kosta och diskuteras, men då måste också synen på människan som en helhet och hennes behov av det som rör vårt innersta, finnas med i ekvationen. Den verkar inte Sverigedemokraternas representanter i regionen klara av.

Krönika

Jakob Olofsgård

Pastor Immanuelskyrkan i Jönköping. Recensent med inriktning tro och filosofi. Bor i Jönköping.

Det finns en fara i att ta för lätt på den offentliga konsten, skriver Jakob Olofsgård. På bilden: Nya verk uppförda längs E4:an mot Vaggeryd.

De flesta verken är gjorda som par, men några är individuella, däribland Sara Wallgrens verk "The Grid". På duken har hon droppat akryltusch, varefter ett mönster skapades.

Foto: KARIN BJÖRSERUD

Emelie Makrill
0380-57 51 61
emelie.makrill@smt.se

Fotnot: Utställningen pågår fram till och med den 3 maj.

vidare

på det okontrollerade motivet.

- Jag ville göra något väldigt långsamt i kontrast till förlagan och broderade sedan min teckning i aktuell storlek.

Att skapa utifrån sådana bestämda förhållningssätt tyckte de båda var spännande då ingen av dem arbetat på detta sätt tidigare.

- Att begränsa sig är en metod att ta sig vidare, säger Anna Dohrmann träffsäkert.

Sedan de både gick ut

konsthögskolan har Anna bland annat mottagit Jönköpings läns landstings arbetsstipendium och Sara bland annat tilldelats Maria Bonniers Dahlins stipendium.

I dag lördag är det vernissage på Eksjö museum för deras utställning "Riktvärden och Restriktioner".

Emelie Makrill
0380-57 51 61
emelie.makrill@smt.se

Fotnot: Utställningen pågår fram till och med den 3 maj.

Simmaren och sångerskan Anna Maria Klingvall från Habo blev Årets smålänning 1998, tog emot Kungens medalj av 8:e storleken 2008 och är dessutom hedersmedborgare i Taipei. Inget av det hade antagligen hänt – utan hennes handikapp. I dag skriver hon med egna ord om livet som annorlunda.

Jag var ingen stjärna i skolan –

"I många delar av världen skulle ett barn med mitt handikapp inte få visa sig, om de överhuvudtaget får leva." Lena Maria Klingvall medverkar i en ny svensk antologi om identitet och mångfald. I den skriver hon om hur alla måste få synas, om världen ska ha en framtid.

Foto: ANDREAS JOAKIMSSON

"Fullhöjd grafit" kallas Sara Wallgrens och Anna Dos verk med grafitpulver. På träskivan har Sara gjort ett avtryck med sin hand, medan det på väggen till höger syns hur Anna släppt pulver ner på ett vitt A3-papper.

Begränsningar var deras metod att ta sig

Linjer i skrynkligt tyg, smutsig grafit och stänk av färg och kaffe. Konstnärerna Anna Dohrmann och Sara Wallgren har använt sig av flera metoder i sin gemensamma teckningsutställning på Eksjö museum, men efter vissa regler. Sedan Anna Dohrmann och Sara Wallgren tog sina magisterexamina på konsthögskolan i Stock-

holm respektive Malmö 2010 har de försökt att få till en gemensam utställning.

De lärde känna varandra redan då de båda gick på den förberedande konstskolan i Gerlesborg för tio år sedan.

- Vi ligger ganska nära varandra i konstnärskapet, konstaterar Sara Wallgren.

VID ETT FÖRBEREDANDE besök på Eksjö museum fastnade de båda för den mindre konsthallen, men

insåg rätt snabbt att det skulle bli en utmaning då de båda ofta arbetar i stora format, samt väggbaserat.

Detta blev deras första begränsning men verken är även styrda av sex andra förhållningsregler, vilka kretsar kring material, format och någon form av slump.

- Vi ville ha regler som för in slumpen i vår process, förklarar Anna Dohrmann.

"Spår av 773 km" heter deras första verk i salen

där de har satt upp var sitt A4-papper som en gång varit hölje åt två paket. Dessa skickades mellan Sara i Berlin och Anna i Björköby och resan däremellan skapade verket med alla dess förslitningar, vikningar och fläckar.

PÅ EN ANNAN vägg har konstnärerna använt sig av ledordet "barnteckning" där de båda skapat en enkel och hastig teckning utan perspektiv. Där valde Dohrmann att vända